

4.3.2013

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
kirjaamo.lansi@avi.fi

Dnrot 1) LSSAVI/128/04.08/2011
2) LSSAVI/142/04.08/2011

Asia Vapo Oy:n 1) Riihi-Peuranevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan lupamääräysten tarkistaminen, Keuruu, Ähtäri ja Virrat
ja 2) Rummakkonevan turvetuotantoalueen ympäristölupa, Keuruu

Aluksi

Yhdistys ottaa kantaa ympäristölupahakemuksiin vain vesistövaikutusten osalta, sillä alueet sijaitsevat pääsääntöisesti muiden kuntien alueella, mutta vesistövaikutukset kohdistuvat Virtain alueen vesistöihin.

Kaikki vesistöt, joihin näiden alueiden kuivatusvedet päätyvät, ovat arvokkaita luonnonsuojelullisesti, kalataloudellisesti ja virkistyksellisesti. Pihlajaveden reitin vesistön kunto on vuosien saatossa huonontunut ojitusten, hajakuormituksen ja turvetuotannon vaikutuksesta. Koikerossa on ajoittain mitattu alhaisia pH-lukemia. Jos happamuuspiikki osuu taimenten lisääntymisaikaan, tuhoaa se poikastuoton. Koikerossa on vielä jäljellä luontaisesti lisääntyvä taimenkanta. Mikäli purossa elää alkuperäistä taimenkantaa, on se luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Näistä syistä turpeenottoalueiden vesistönsuojelutoimenpiteisiin ja vesistötarkkailuun on suhtauduttava erityisen kriittisesti.

1. Riihi-Peuranevan turvetuotantoalue

Riihi-Peuranevan tuotannossa oleva turvetuotantoalue on jaettu viiteen lohkokoon:

1) Ahvenneva 29,8 ha. Kuivatusvedet johdetaan laskuojaan 7 ja siitä edelleen Riitajärven kautta Koikeroon, Kituskoskiin ja Vironjokeen, jotka kuuluvat Kokemäenjoen vesistöalueeseen.

2) Riihineva 20,8 ha. Kuivatusvedet johdetaan laskuojaan 4 ja edelleen Luomanpuroon ja Pakarinjokeen, jotka kuuluvat Kokemäenjoen vesistöalueeseen

3) Hautaneva 18 ha

4 – 5) Peuraneva 50,2 ha. Lohkoilta 3 – 5 kuivatusvedet johdetaan laskuojaan 2 ja edelleen Koninpuroon ja Hietasenojaan, joka laskee Kuusijärven ja Hankajärven väliseen Hankasalmeen ja edelleen Jyrkeejärveen, Kitusjärveen ja Kituskoskiin. Vesistöt sijaitsevat Kokemäenjoen vesistöalueella.

Tuotannon arvioidaan jatkuvan vuoteen 2040.

Näillä tuotantoalueilla vesienkäsittely vastaa tällä hetkellä nk. perustasoa.

Lupamääräysten tarkistamisen tarkoituksena on rakentaa kaksi pintavalutuskenttää sekä johtaa osa kuivatusvesistä maareikään. Pintavalutuskentät on suunniteltu toteutettavaksi jo ojitetulle alueelle rakentamalla ojiin tukoksia oikovirtauksien estämiseksi.

Hakemuksessa kerrotaan että lohkoilta 3 – 5 kuivatusvedet johdetaan maareikä 3:lle sekä pintavalutuskentälle. Maareiän kerrotaan olevan luonnollinen reikä painanteen pohjassa, jonne vedet johtuvat. Hakemuksessa on oletuksena, että maareiän puhdistusteho on pintavalutuskentän luokkaa.

Yhdistyksen kommentit

1.1) Hakija ei ole hakemuksessaan esittänyt, miten uusien pintavalutuskenttien rakennusvaiheessa estetään siitä syntyvien humus-, kiintoaine- ja ravinnepitoisten valumien pääseminen alapuolisiin vesistöihin, kun pintavalutuskenttä ei ole vielä käytössä. Valumien pääsy vesistöön tulee estää ja siitä tulee esittää suunnitelma.

1.2) Hakemuksesta ei selviä, miten tuotannossa otetaan huomioon poikkeukselliset sääolot, kuten voimakkaat rankkasateet, joiden ennustetaan tulevaisuudessa lisääntyvän. Hakemuksessa mainitaan että rankkasadeaikoina vesi padottuu laskeutusaltaisiin ja sarkaojiin ennen sen pumppaamista pintavalutuskentälle. Onko hakija tehnyt laskelmia, kuinka suuren vesimäärän altaat voivat pidättää ja miten pengerrysten kestävyys taataan? Tilanteessa, jossa rankkasateesta aiheutunut vesimassa puhkaisee suojapenkereen, ei tarkkailut auta, vaan kestävyydestä on varmistuttava ennakkoon.

1.3) Tuotantoalueet ovat toiminnassa kolmisenkymmentä vuotta eteenpäin. Pintavalutuskenttien teho väistämättä heikkenee ajan kuluessa kiintoaineen kertyessä turvekerrokseen. Lupamääräyksissä tulee määrittää pintavalutuskentältä vaadittava puhdistusteho humuksen, kiintoaineen, typen ja fosforin osalta, jonka alittuessa luvanhakija veloitetaan tekemään parannustoimenpiteitä, esimerkiksi rakentamaan uuden pintavalutuskentän.

1.4) Peuranevalta ja Hautanevalta (lohkot 3 ja 4) tuleville kuivatusvesille tulee rakentaa pintavalutuskenttä, koska maareiän puhdistustehoa ei ole kymmenen vuoden aikana kyetty varmistamaan.

1.5) Päästötarkkailua varten tulee asentaa jatkuvatoimiset mittarit, koska vain niiden avulla pystytään tarkkailemaan ja todentamaan kuormituspiikkejä. Mittareiden kalibrointi ja huolto on tehtävä säännöllisesti jotta mittaustuloksiin voi luottaa.

1.6) Eristysojien aiheuttama vesistökuormitus tulisi ottaa huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa sekä laskea mukaan kokonaiskuormitukseen. Kuormitusta aiheutuu (perustamisen lisäksi) kun kuivaa turvepölyä laskeutuu ojan pinnalle ja kulkeutuu veden mukana alapuoliseen vesistöön. Kuivan kesän aikana kuormitus voi olla huomattavaa.

2. Rummakkoneva

Rummakkoneva on uusi alue, ojitettu, pinta-alaltaan 31,8 ha. Kuivatusvedet suunnitellaan johdettavaksi Myllypuroon ja edelleen Jyrkeejärven kautta Vehmasjärveen, Kitusjärveen, Kituskoskiin ja Vironjokeen.

Yhdistyksen kommentit

2.1) Arvioidessaan turpeenoton vaikutuksia vesistön kalatalouteen ja virkistykseen, hakija vähättelee sen aiheuttamia haittoja. Suurin vaikutus tietenkin kohdistuu ensimmäiseen laskuojaan, mutta eivät humuksen, kiintoaineiden ja ravinteiden haittavaikutukset siihen pysähdy. Ensimmäinen vesistöallas keräilee humuksen ja kiintoaineen, osin pohjalle ja osin kulkeutuen eteenpäin. Mikä on Jyrkeejärven viipymä ja virtaama, millainen on järven morfologia? Onko järven ekologinen tila selvitetty, biologiset laatutekijät? Miten vesistövaikutusten arviointia voidaan edes tehdä, ellei tunneta vastauksia edellisiin kysymyksiin?

2.2) Hakija perustaa kuormitusarvionsa ominaiskuormituslukuihin ja keskivirtaamiin. Niiden avulla ei voi luotettavasti arvioida turpeenoton aiheuttamaa kuormitusta. Jotta kuormitusarviot olisivat edes lähellä todellisuutta, tulisi niiden laskentaperusteita muuttaa.

2.3) Koska vesistöllä on jo ennestään sekä turvetuotannon että metsäojitusten aiheuttamaa kuormitusta, ei uutta turvetuotantoaluetta tule sallia.

Muu huomautus

Olisi positiivista, mikäli ympäristölupahakemuksen aineistot olisivat julkisesti saatavilla netissä. Se helpottaisi oleellisesti kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia sekä mielipiteen ilmaisemista.

Virroilla 4.3.2013

Larissa Heinämäki
puheenjohtaja

Katri Lavaste
sihteeri